

Bergtop als bron van leven

GALERIE IN A LANDSCAPE

Van Ina van Zyl Waar Galerie Onrust,
Planciusstraat 7 Te zien t/m 13/12

★★★★

Toen Ina van Zyl bijna twintig jaar geleden van haar geboorteland Zuid-Afrika naar Nederland kwam, tekende ze voornamelijk stripverhalen. In karikaturale houtskooltekeningen gaf ze commentaar op de politieke en sociale situatie. In Amsterdam, waar ze bij De Ateliers studeerde, maakte ze kennis met een totaal ander soort kunst. Ze ging met olieverf werken en zag in Nederland schilders die met een scherp oog naar alledaagse dingen keken, zonder expliciet commentaar te leveren.

In haar nieuwe tentoonstelling bij galerie Onrust heeft Van Zyl op een prachtige manier haar eigen jeugd in Zuid-Afrika verweven met haar 'Nederlandse' manier van schilderen. De werken hebben ongeveer hetzelfde formaat en hangen in een lange sliert naast elkaar. Het is verleidelijk om de tentoonstelling te zien als één lang beeldverhaal, al is die dat niet letterlijk. Toch wordt duidelijk dat allerlei onderwerpen in Van Zyls werk sterk met elkaar verbonden zijn.

Sommige thema's zijn bekend in haar oeuvre, zoals portretten en stilleven met bloemen. Verrassend is dat Van Zyl zich nu ook meer richt op het landschap, een genre dat voorheen niet vaak bij haar voorkwam. Het zijn steeds vergezichten in Zuid-Afrika, die soms doen denken aan de korstige, gefantaseerde heuvels van Hercules Seghers of aan sf-landschappen.

Twee schilderijen op de linkerwand zetten de toon. Het eerste is een portret van de vader van de kunstenaar, die zijn leven lang fruitteler in Zuid-Afrika was en die vorig jaar is overleden. Van Zyl portretteert hem naar een

foto waarop hij ongeveer even oud is als zichzelf nu.

What are we going to do about water? is de titel van het portret. Een vreemde benaming, die duidelijker wordt als je de andere werken bekijkt, want die gaan ook vaak over water. Zoals *Sneekop*, een schilderij van de gelijknamige berg in Zuid-Afrika. Het is een donker schilderij van een onherbergzaam gebied, maar toch een bron van leven. Boeren in de regio zijn afhankelijk van het bereik van het smeltwater dat van de bergtop af stroomt.

Door de afwisseling van weidse landschappen met kleine onderwerpen – de kop van een bloem of een glas water, alles even avontuurlijk en sensueel geschilderd – word je als toeschouwer heen en weer geslingerd tussen diverse formaten. Er hangen ook enkele zelfportretten, waarin de schilder zichzelf in gloeiende kleuren heeft afgebeeld. Van Zyl zoomt in en uit, maar steeds zijn alle onderwerpen met elkaar verbonden.

Er is ook een duidelijke link met haar serie *Schaamstukken*; close-ups van zowel mannelijke als vrouwelijke genitaliën. Zo is het niet moeilijk om in de vormen van heuvels, dalen en bergspleten allerlei intieme lichaamsdelen te herkennen. Soms transformeert Van Zyl het oppervlak van een heuvel tot een pokdalige huid. *Pramberg* is de titel van een overwegend roodbruine bergtop. Die berg blijkt een vlakke, brokkelige top te hebben, maar Van Zyl maakt er een borst met tepel van. Net als bij het eerdergenoemde *Sneekop* is de bergtop dus een bron van leven.

We wisten al dat Van Zyl een meester is in het uitvergrooten van kleine details. Ze kan een enkele teennagel opblazen tot een monumentaal beeld. Nu laat ze zien dat ze ook met enorme landschappen geweldig uit de voeten kan.

Kees Keijer

Ina van Zyl: *Sphinx*

FOTO PETER COX/COURTESY GALERIE ONRUST